

Recensie

Hoe verbeeld je de nasleep van oorlog?

Beeldende kunst

Op de expositie While Meditating on War in het Centrum Beeldende Kunst in de Bijlmer zijn negen kunstenaars bij elkaar gebracht die werk maken over oorlog.

✎ Tracy Metz 🕒 22 februari 2017

Museutopia dl 2, 2015
Ilya Rabinovich

Hoe meet je vergeving? Heel simpel: met een viltstift en een jerrycan. Kunstenaar Lana Mesić tekende tien streepjes met cijfers op het witte plastic en vroeg mensen uit Rwanda om de maat van hun vergiffenis aan te wijzen. De ene komt niet verder dan 3, de andere wel tot 9.

While Meditating on War.
T/m 11 maart bij CBK Zuidoost, Amsterdam.

Mesić, die oorspronkelijk uit Kroatië komt, is een van negen kunstenaars die curator Renske de Jong en kunstenaar Tamar Rozenblat in het Centrum Beeldende Kunst in de Bijlmer bij elkaar hebben gebracht op de tentoonstelling *While Meditating on War*. Ze wonen allemaal in Nederland; twee van hen, Celine van den Boorn en Barbara Broekman komen er vandaan. Met een waaier aan vertelmiddelen en materialen - schilderen, video, installaties, fotografie, textiel - verbeelden ze oorlog: de beleving, de dreiging, de nasleep.

De Ethiopische schilder Emanuel Tegene, die nu *artist in residence* is bij de Stichting Open Ateliers Zuidoost, gaat terug naar het oerconflict: dat tussen de broers Kaïn en Abel. Op zijn schilderij uit 2015 beeldt hij alleen hun hoofden af, dat van Kaïn zwart en van Abel wit, met de Bijbelse tekst van Kaïn: ‘My punishment is greater than I can bear’. Op zijn andere doek staat eveneens een duo afgebeeld dat aan de bakermat van decennia van oorlog heeft gestaan, Zionist Theodor Herzl en Yasser Arafat. De Bijbelse én de historische figuren: ze kunnen niet met maar ook niet zonder elkaar. Ze definiëren elkaar in het conflict dat hun levens heeft bepaald. En nog zo vele jaren, millennia na dato zijn ze opnieuw in de grote kleurvlakken van Tegene’s doeken tot elkaar veroordeeld.

Vloerinstallatie, 2014/17.
Ramaz Gioati

Het verhaal zit in wat je niet ziet

Celine van den Boorn heeft een techniek gevonden om midden op het strijdtoneel te staan terwijl de strijd onzichtbaar is. In haar *Military Series* laat ze schijnbaar onaangedane landschappen zien - maar als het licht uit net de goede hoek erop valt, blijkt dat ze mensen, of tanks, of andere sporen heeft uitgevlakt. Het verhaal zit ‘m in wat je juist niet ziet, het verstilde landschap is niet meer te vertrouwen.

Anderen gaan het atelier uit, de harde wereld in. De Turkse videomaker belit sağ - ze schrijft haar naam met kleine letters - duikt met overgave in de Koerdische strijd. In de video *Cizre* uit 2015 houden haar ongepolijste beelden het midden tussen documentaire en journalistiek, als ze met vrouwen en kinderen uit deze Turkse stad bij de Syrische grens spreekt om te proberen te begrijpen hoe zij de strijd ervaren. Totdat ineens de rollen worden omgedraaid en de vrouwen willen weten hoe zij denkt dat ze de stress en de angst zou doorstaan.

Ilya Rabinovich, oorspronkelijk uit Moldavië maar in Israël opgegroeid, is voor zijn omvangrijke project ‘Museutopia’ in negen militaire musea in Israël gaan filmen en fotograferen om te onderzoeken welke rol het leger speelt bij het smeden van een nationale identiteit. Iedereen (behalve de ultrareligieuzen) moet in Israël in het leger dienen en de staat kan daardoor de mythe hoog houden van het leger als smeltkroes.

Onzin, vindt Rabinovich, of beter gezegd: een politieke constructie. Het kunstmatige daarvan laat hij bijna letterlijk zien met zijn foto’s van aangeklede poppen in de museumzalen. Hij toont hoe deze musea relikwieën uit het verleden inzetten om de bezoeker zich onveilig te laten voelen en diens beeld van de toekomst te beïnvloeden. En wonder boven wonder: in zoveel opslagplaatsen van geïnstitutionaliseerd geweld vindt hij maar één keer een voorwerp, een beschadigd pantservoertuig, dat letterlijk naar de dood verwijst. De dood? Nee, daar moet het niet over gaan.

Barbara Broekman, Faith – Damascus, 2014.
Foto Gert Jan van Rooij

Trending Veel gedeeld

PETER SAGAN
In the land of Peter Sagan

Wilders misbruikt veiligheidslek rond zijn persoon

Arjen Lubach is wat hij maakt

Zo weersta je alledaagse verleidingen

Geen winnaar op links, misschien wel een uitdager voor Rutte